

Nytt fra Miljødirektoratet

Naturdatakonferansen november 2024

DET KONGELEGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Meld. St. 18

(2023–2024)

Melding til Stortinget

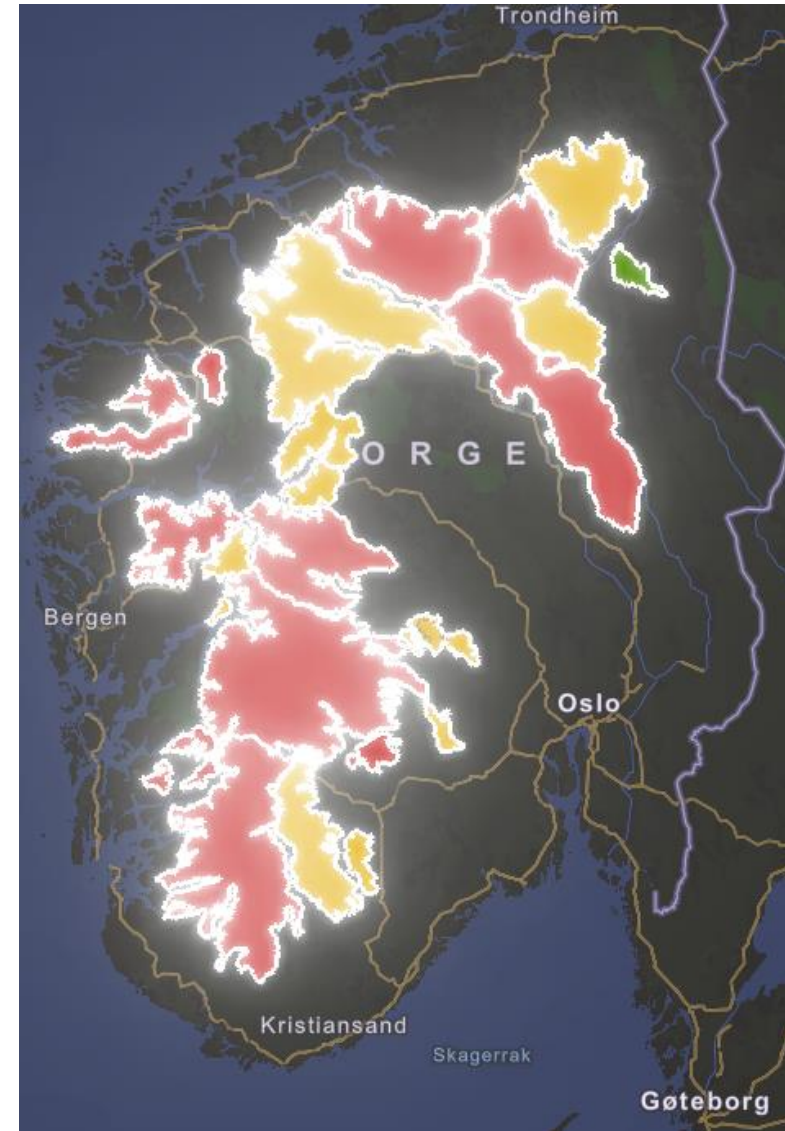

Ein forbetra tilstand for villrein

Sammensatte utfordringer

- Villrein er en viktig del av vår natur- og kulturarv
- Rødlista og kvalitetsnormen som viser at det står dårlig til og at utviklingen går feil vei.
- Våre 24 villreinområder er med få unntak relativt små og oppdelte, og de er utsatt for et sterkt press fra en rekke ulike brukerinteresser.

Kvalitetsnormen viser tilstanden for villrein

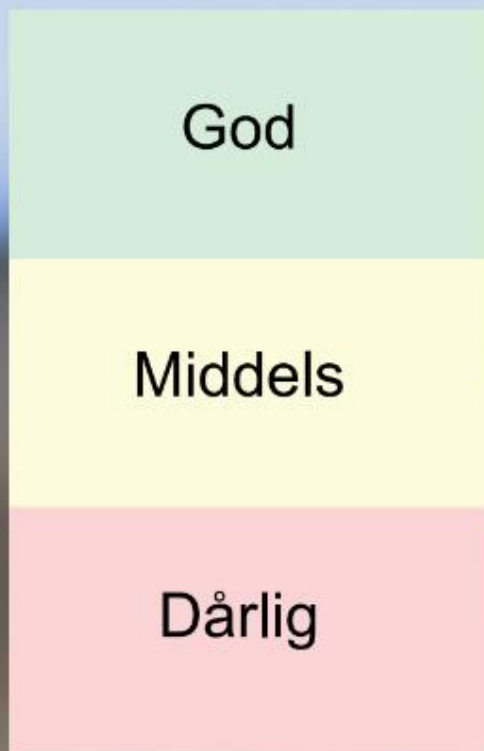
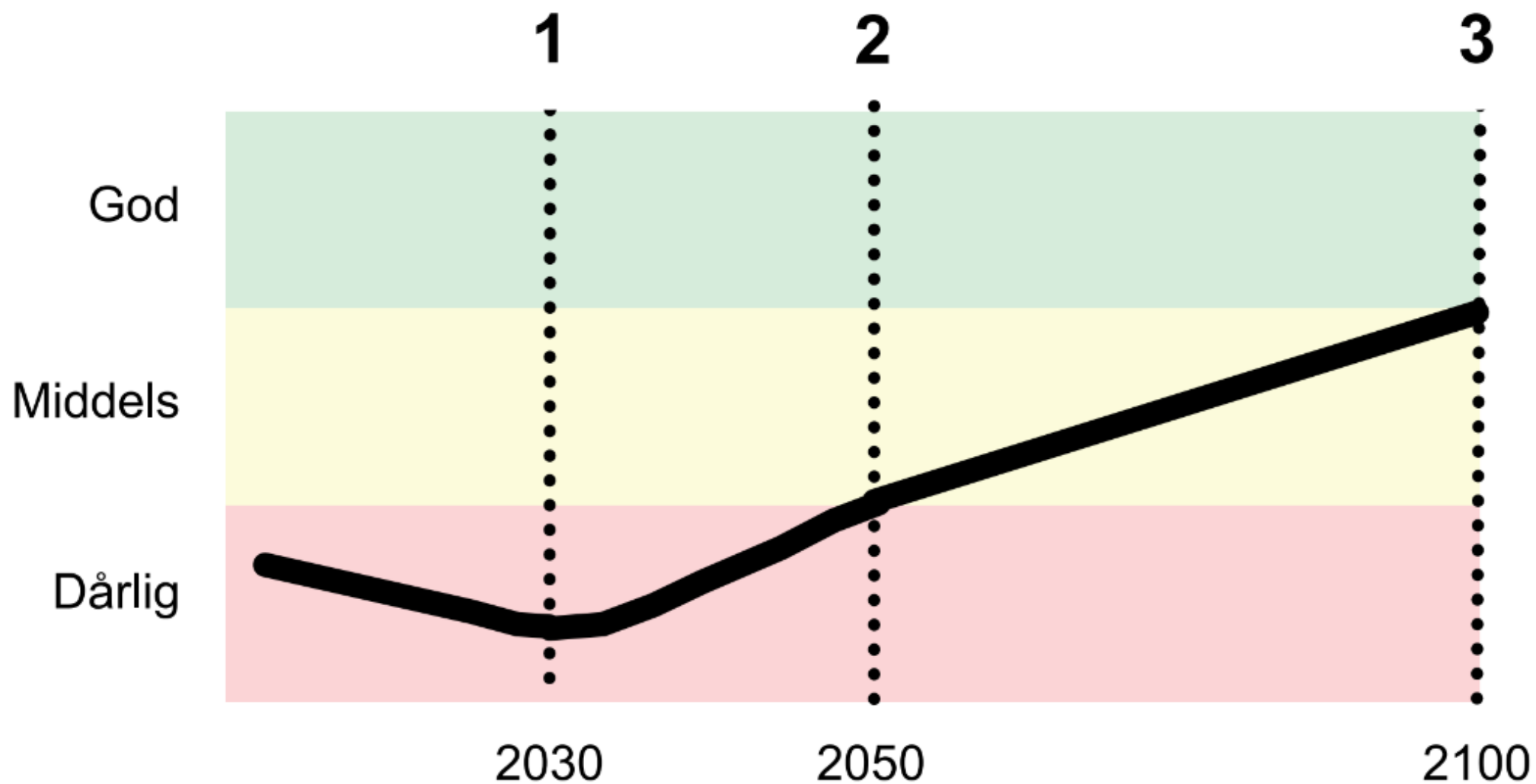

Foto: Anders Mossing

Mål for å forbedre tilstanden for villrein

Fem satsingsområder

som svarer ut utfordringsbildet

Arealforvaltning

Helhetlig og restriktiv arealforvaltning i villreinfjellet

Ferdsel

Økt tilrettelegging av villreinvennlig ferdsel

Villreinhelse

Bedre villreinhelse

Villreinbestand

Mer bærekraftig bestandsforvaltning av villrein

Restaurering

Målrettet restaurering av villreinens leveområder

Regjeringens mål

- Mål for villreinspolitikken ble behandlet i regjering i august.
- Mye oppmerksomhet om problemet, men negativ utvikling fortsetter
- «Behov for kraftfulle tiltak for å forbedre tilstanden for villrein»
- Mange oppdrag gitt til Miljødirektoratet

© Olav Strand, NINA

Reetablering Nordfjella

Direktoratenes tilråding

Oversendt 1. desember 2022

Skrantesjuka – reetablering av villrein i Nordfjella villreinområde sone 1

Svar på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet (KLD) og Landbruks- og matdepartementet (LMD) til Mattilsynet og Miljødirektoratet.

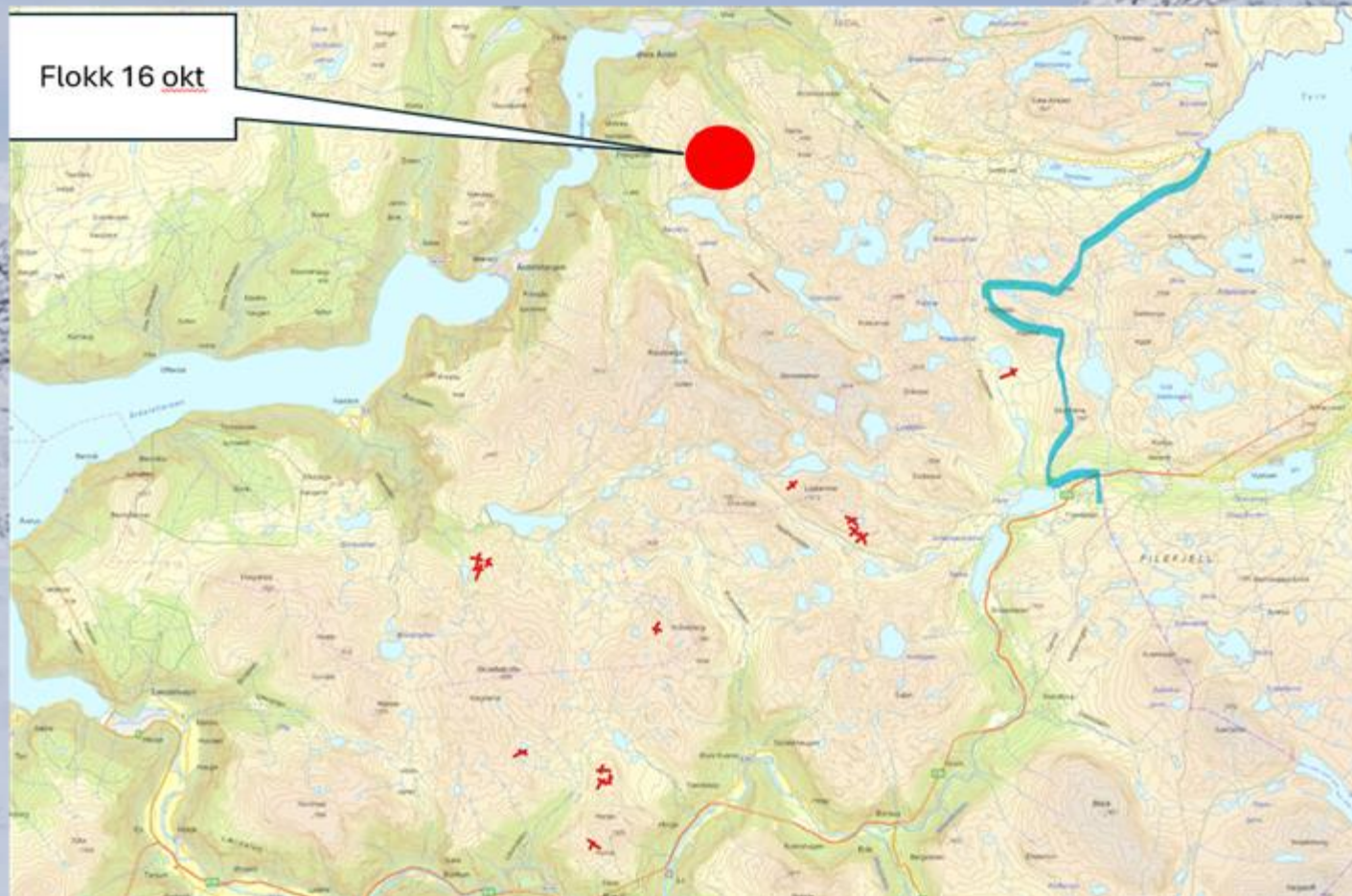
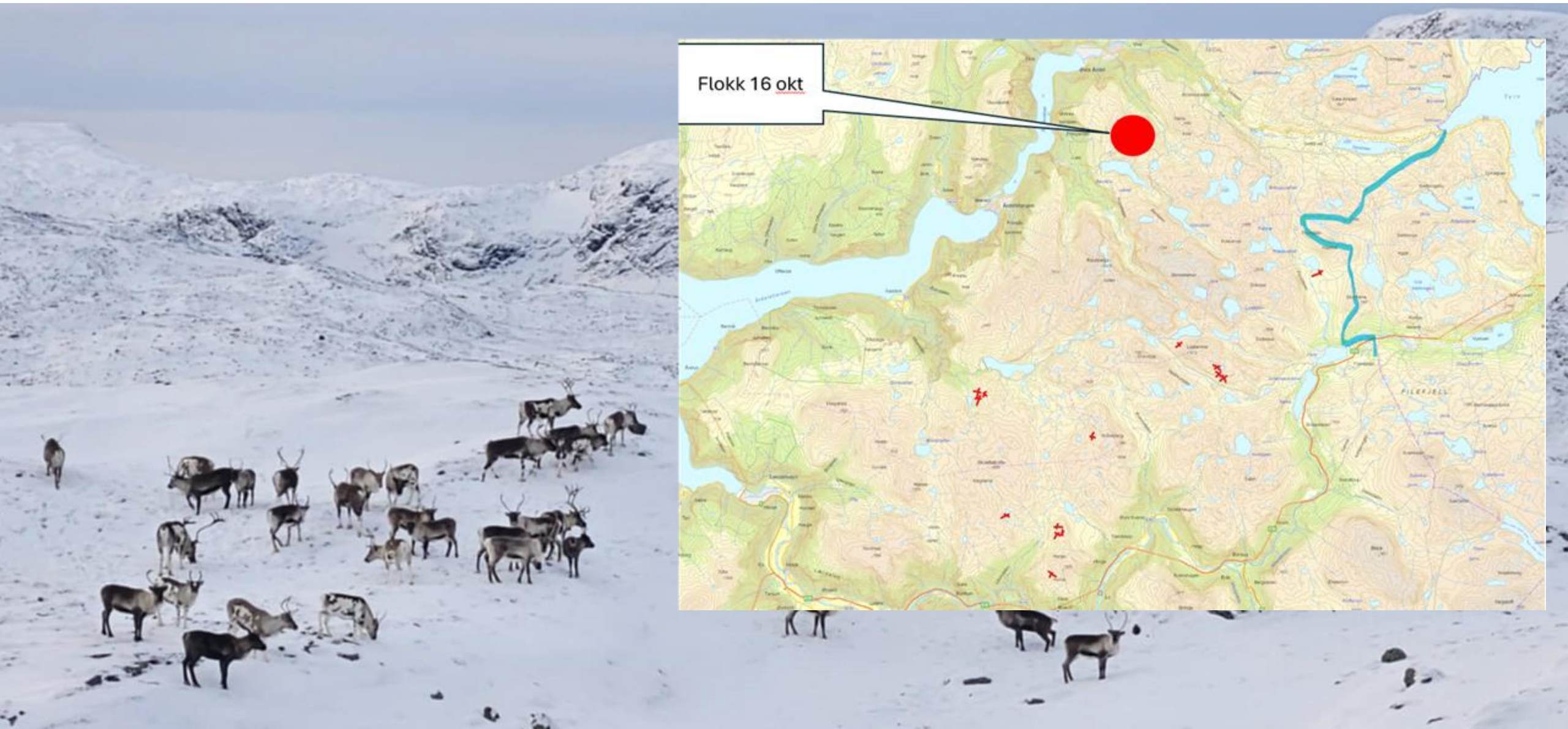
1. desember 2022

Foto: SNO

Villrein og tamrein

Ny handlingsplan for fjellrev

Norge, Sverige og Finland 2025-2029

Langsiktig mål 2040:

- Det er minimum 1000 kjønnsmodne individer i Fennoskandia.
- I gode lemenår er det minst 250 kull i Fennoskandia.
- Utbredelsen har økt, slik Fennoskandia har en sammenhengende stamme, og kjerneområder bindes sammen gjennom forekomst av fjellrev i "stepping stones områder".
- Fjellrevstammen har god helsestatus.

Det er mål om å bedre rødlistestatusen

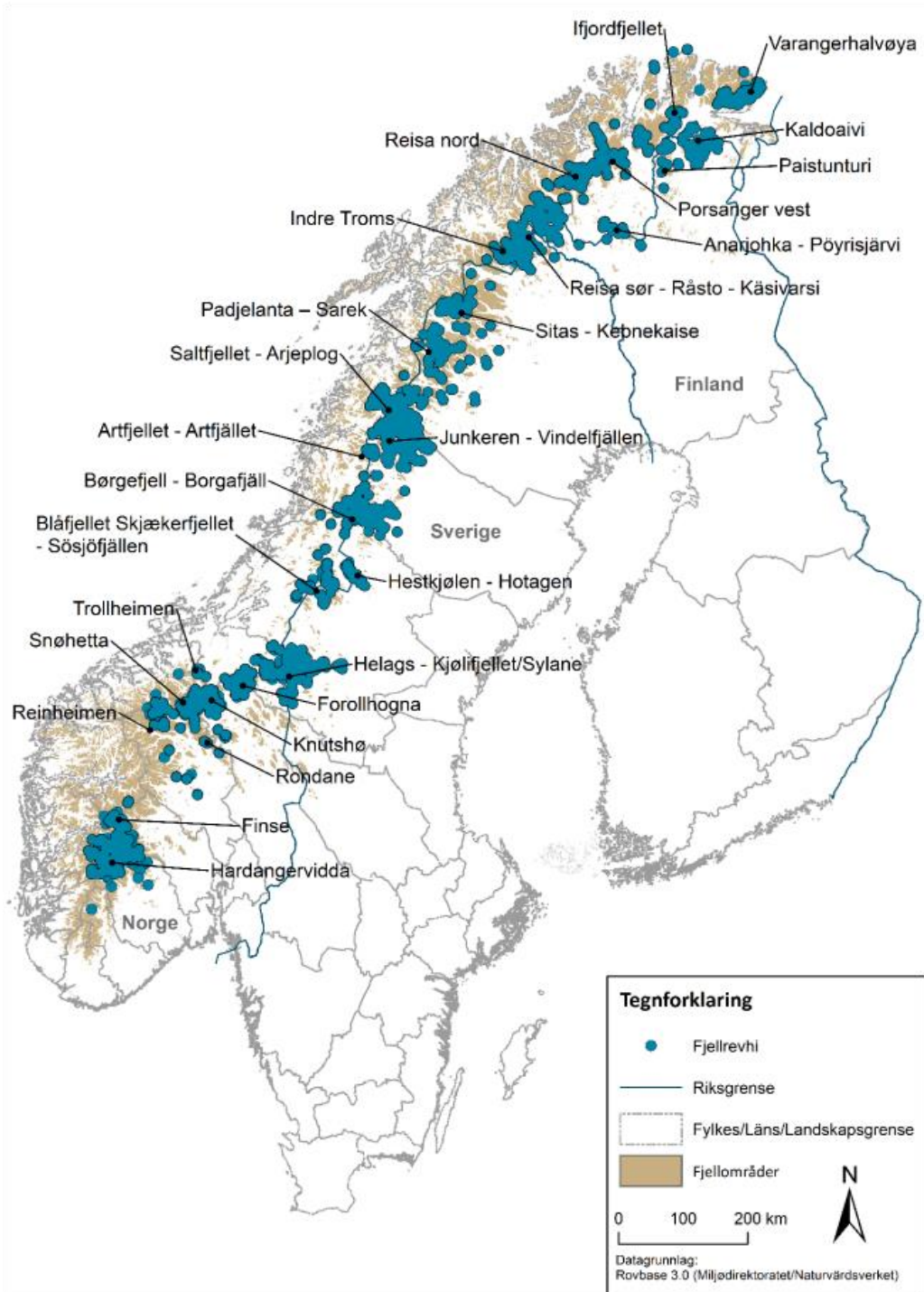
Tiltak

- Aktive tiltak i felt
- Overvåking og kunnskapsutvikling
- Informasjon

Planen legges på nett omkring nyttår.

Fjellrevhi i Skandinavia

Wallén, J., Ulvund, K., Rød-Eriksen, L., Birkeland Eriksen, L., Flagstad, Ø., Ollila, T. & Eide, N.E. 2023. Overvåking av fjellrev i Norge, Sverige og Finland 2023/

Figur 11. Antall kull i Norge, Sverige og Finland pr. år i perioden 2008–2023

Feller og fangst

§ 31. Tillatte feller

Det er kun tillatt å drive fangst av de viltarter, og med de feller og krav som står oppført i vedlegg 1.

Ved fangst av gaupe og jerv kreves i tillegg tillatelse fra statsforvalteren i samsvar med vedlegg 2. Feller godkjent for gaupe og jerv skal stenges etter at lovlige fangsttid for arten er slutt. En felle som er godkjent av statsforvalteren for gaupe eller jerv kan ikke i samme fangstsesong brukes til fangst av andre viltarter.

Feller og fangst

Vedlegg 1. Arter det kan drives fangst på og tillatte feller

Vedlegget inneholder en liste over hvilke feller som er tillatt for den enkelte art. Vedlegget skiller mellom feller som fanger viltet levende og feller som avliver viltet. Generelle tilleggskrav for de ulike felletypene er beskrevet for hver funksjonsmåte.

Kvotefri jakt på hjortekalv i 92 kommuner

Foto: Bjørn Rangbru

Ny hjorteviltstrategi

Arbeidsform

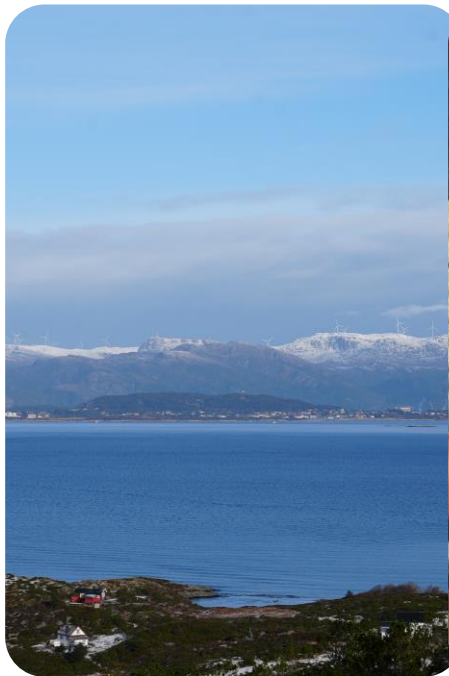
En ressursgruppe bestående av kommuner, fylkeskommuner, kunnskapsinstitusjoner, næringsorganisasjoner og frivillige organisasjoner har gjennom fysiske arbeidsmøter og øvrig kontakt bidratt til utarbeidelsen av strategien. Miljødirektoratet har hatt ansvar for strategien.

Robuste bestander i en natur i endring

Robuste bestander er bestander med naturlig kjønns- og alderssammensetning, stor genetisk diversitet og gode muligheter for genflyt med andre bestander. Individenes vekter og kondisjonsforhold skal gi grunnlag for tilfredsstillende fruktbarhet og naturlig overlevelse. Robuste bestander har best utgangspunkt for å mestre varierende klima, arealbruk, parasittbelastning og menneskelig forstyrrelser nå og i framtiden.

Å utvikle en langsiktig høstingskultur som har som formål å forvalte ressursene til det beste for hjorteviltartene

5 satsingsområder:

**GRENSELØS
FORVALTNING**

**AREALBRUKS-
KONFLIKTER**

VILTHELSE

**FREMTIDENS
JAKTUTØVELSE**

**HJORTEVILT
SOM
NÆRING**

Gjennomføring

1. Strategien skal gjennomføres i samspill mellom alle aktørene i hjorteviltforvaltningen.
2. Sette søkelys på rolleforståelse i alle ledd.
3. Investere i en tydelig og effektiv kommunikasjonsstrategi.
4. Det store spørsmålet er hvordan vi kan klare å få flertallet av grunneiere og jegere med på å strekke seg mot en felles visjon?
5. Årlig evaluering av måloppnåelse og status for gjennomføring av tiltak.

Kommuneveileder lansert 5. november

Til sammen 148 veiledere
fordelt på ulike tema

Kommuneveilederen

Her får du som saksbehandler i kommunen samlet veiledning til miljøregelverket og miljøhensyn i plan.

Finn veileder

Veiledertema

Arealplanlegging og naturkartlegging >

Arter og naturtyper >

Avfall og sirkulær økonomi >

Forurensning og støy >

Friluftsliv >

Internasjonalt samarbeid >

Jakt, felling og fangst >

Kjemikalier >

Klima >

Tilsyn og naturoppsyn >

Vann, hav og kyst >

Vernet natur >

17. Januar 2018

[[Ingen tittel]]

Publisert under: Regjeringen Solberg
Utgiver: Statsministerens kontor

Endringer i arbeidsdelingen mellom departementene

RELATERT

> [Endringer i regjeringen](#)
Pressemelding | 17.01.2018

Pressemelding | Nr: 8/2018 | Dato: 17.01.2018

[Loga sámegillii](#)

Regjeringen endrer departementsstrukturen. Endringene vil bli gjennomført i løpet av første halvår 2018. I påvente av det overtar statsrådene allerede nå ansvaret for saksområdet som skal flyttes til deres departement.

Viltressurser fra Klima og miljødepartementet til Landbruks- og matdepartementet

Ansvaret for forvaltningen av høstbare viltressurser (som f.eks elg, hjort og rådyr) overføres fra Klima- og miljødepartementet til Landbruks- og matdepartementet, og statsråd Jon Georg Dale overtar ansvaret for dette fagfeltet i Klima- og miljødepartementet i overgangsperioden.

Regjeringen flytter forvaltningen av høstbart vilt

Nyhet | Dato: 16.03.2023

Forvaltningen av høstbare viltressurser overføres fra Miljødirektoratet i Trondheim til Landbruksdirektoratet på Steinkjer.

Landbruks- og matdepartementet

TEMA

Skog- og utmarksressurser

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Trondheim/Oslo, 16.10.2023

Deres ref.:
23/591

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/5361

Saksbehandler:
Knut Morten Vangen

Ansvarsdeling og prosesser mellom Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet ved myndighetsoverføring

Vi viser til leveransen fra direktoratene datert 12. mai 2023. Her framkommer det "at direktoratene vurderer at det er grunnlag for å se nærmere på ansvarsdelingen mellom departementene. Det er flere grunner til det. Ansvarsdelingen mellom de to departementene er på et overordnet nivå. Når ansvarsdelingen nå også skal gjelde på direktoratsnivå, er det behov for å avklare flere uklarheter som foreløpig er håndtert innenfor ett og samme direktorat (Miljødirektoratet). Erfaringer siden 2018 understøtter dette. Direktoratene vil komme tilbake til en faglig anbefaling om dette innen 15. oktober 2023."

Fortsatt noen gråsoner

- Fremmede arter
- Internasjonale konvensjoner
- Akutt forurensing
- Viltfondet som rettighetshaver
- Grunnlaget for høsting og jakttidsrevisjon

Foto: Terje Bø

Villrein

Foto: Johan Trygve Solheim

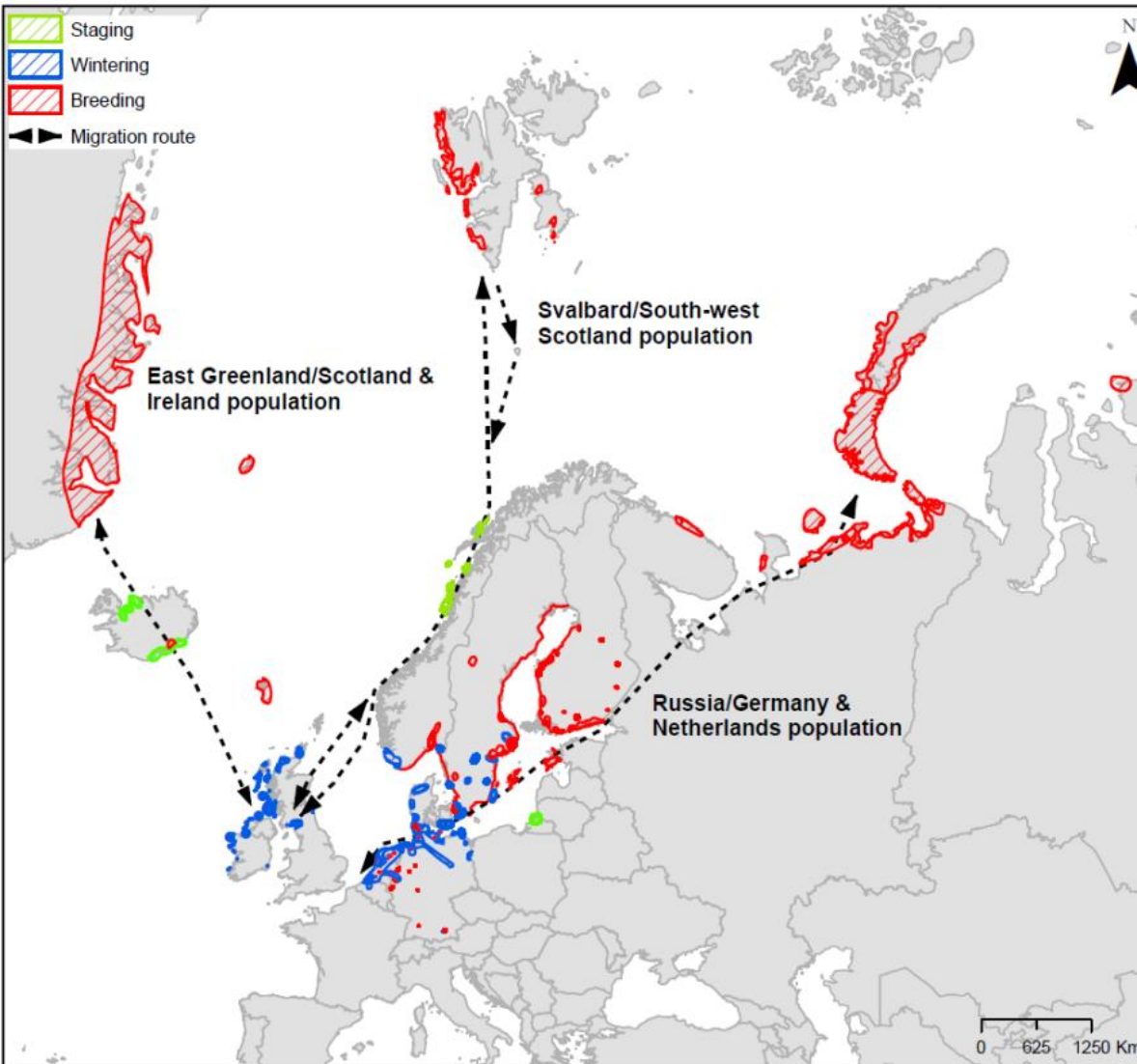
- Bevaring er prioritet 1,
  - høsting er et biprodukt
- Kvalitetsnorm og tiltaksplaner
- Norsk villreinsenter

- Ansvarsart
- Villreinområder under arealpress/forstyrrelser
- Skrantesjuka
- Villreinnemnder
- IT-støtte (hjorteviltregisteret)

Sjøfugl

- 54 arter, 8 jaktbare
- Like påvirkningsfaktorer
- Fugleinfluensa
- Oljesøl
- Seapop/seatrack
- Ulik brukergruppe
- Konvensjoner
- Verneområder

Gåseforvaltning

- Kritisk truede
- Meget tallrike
- Fremmede arter
- Både høstbare og ikke høstbare
- Flere partsland
- Ulik forvaltningspraksis
- Svalbard

Videre prosess

- Delingsmodellen fortsatt ikke avklart på departementsnivå
- Direktoratene må etablere samarbeid for erfaringsdeling og kompetansedeling for flere forvaltningsområder
- Brukere, herunder organisasjonene, må forberede seg på endringene og forstå arbeidsdelingen mellom direktoratene

Miljø-
direktoratet

Landbruksdirektoratet
Eanandoalldirektoráhtta

